

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Mediolanensi Synodo & Ariminensi, & fide quae illic exposita erat. Cap.
XXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

SOCRATIS HISTORIAE

dolescentibus cōscripsit, & ita sophisticis & fallacibus quibusdam argutiis sophisticis restitit. Itaque Academici, qui Platonis & Plotini scripta explanant, ea, quæ sunt tam argute & subtiliter ab Aristotele disputata, admodum reprehendunt. At Aëtius, utpote Magistrum Academicum minimè consecutus, in captiosis reprehensionum inhæsit fallaciis. Quapropter mente haud poterat comprehendere, quomodo sit generatio ingenita, & qua ratione, quod genitum est, coæternum sit, cum eo, quod illud genuerit. Adeo autem doctrinæ inops, adeoque sacrarum literarum rudis & ignarus fuit. Fallax duntaxat ratiocinandi genus, & certandi studio comparatum (quod quidem ab agresti & indocto facile fieri possit) sibi acquisierat: Sic ut in veteribus scriptoribus, qui sacra eloquia ad fidem Christianam spectantia interpretati fuissent, non modò non esset exercitatus, sed Clementem, Aphricanum, & Origenem, viros omni doctrinæ sapientiæque genere literatè peritos, prorsus rejiceret: atque adeo epistolas, quas nugis litigiosis, fallacibusque conclusiunculis dedita opera refererat, ad Imperatorem Constantium & alios nonnullos conscriberet. Ob quam causam Atheus nuncupatus est. Et quanquam eadem cum Arianis asserebat, tamen à suis, qui inuolutam & captiosam ratiocinandi viam ab eo traditam, minimè intelligere poterant, pro hæretico utpote cum Arianis consentiente, est habitus. Quare cum esset eorum ecclesia exturbatus, voluit tamen videri, quod se sua sponte ab illorum communione se iunxisset. Ab illo autem, qui erroris sui initium duxissent, id temporis Aëtiani, iam verò Eunomiani appellantur. Nā paulò post Eunomius, qui eius scriba fuit, & ab eo peruersam deprauatamque doctrinam didicerat, huic hæreticorum sectæ præfuit. Sed de Eunomio, suo loco dicemus.

*De Mediolanensi Synodo & Ariminensi, & fide
quæ illic exposita erat.*

CAP. XXIX.

PER id tempus in Italia non multi ex episcopis orientis conuenerant: quando quidem plerisque illorum ingravescens ætas, & itineris longitudo impedimentò fuit, quo minus illo aduentarent. Ex episcopis verò occidentis accessere

accessere amplius trecenti. Exhibat edictum Imperatoris, ut concilium Mediolani cogere, Quo cum episcopi orientis venissent, primum omnium postulabant, uti contra Athanasium communis pronunciaretur sententia: quo quidem confecto, putabant fore, ut reditus Alexandriam illi pœnitus præcluderetur. Postquam intellexere Paulinus Treueris, quæ est in Gallia, episcopus, Dionysius, & Eusebius (quorum ille Albæ primariæ urbis Italiæ episcopus fuit, hic Verfellarum ciuitatis Liguriæ) episcopos orientis omnes nervos contendere ad decretum contra Athanasium faciendum, non alia de causa, quam ut fides labefactaretur, consurgentes grauer vociferabantur, religionem Christianam per dolos & fraudulentos illorum conatus expugnatam fore: dicebantque; criminationem Athanasio obiectam perspicue falsam esse: illosque; eas res excogitasse, uti fidem prorsus euerterent. Dum hæc isti vociferabantur, episcoporum concilium dimissum est. Quod ubi intellexerat imperator, illos actutum in exilium ire mandat: generaleque; concilium conuocare in animo habet, ut cunctis episcopis orientis in partes occidentis accersitis, omnes, si fieri possit, ad concordiam reducat. Ei verò istam rem animo agitati, videbatur perdifficilis ad præstandum propter itineris longitudinem: & ob eam causam concilium in duas partes diuidi iubet: atque episcopos, qui tum aderant Arimini, quæ est urbs Italiæ, conuenire: episcopos autem orientis Nicomediam urbem Bythinia petere per literas imperat. Verum eius institutum non successit prosperè. Nam neutrum concilium secum consensit, sed utrumque; fuit in varias partes distractum. Etenim neque episcopi, qui Arimini conuenerant, concordare poterat, & qui in oriente coacti erant, Seleucia urbis Isauria nouum schisma conflare. Qua ratione autem singula istorum acta fuerint, deinceps in sermonis nostri progressionem exponemus. Si modò de Eudoxio prius pauca dixerimus. Eodem ferè tempore Leotio, qui Aërium hæreticum ad gradum diaconatus extulerat, morte extincto, Eudoxius Germanicia, urbis Syria episcopus, qui tunc Romæ aderat, maturè sibi in orientem reuertendum putat: agit veterariè cum Imperatore, ut sibi potestas ocius redeundi propterea fieret, quod Germanicia ciuitas ipsius consolatione & subsidio magnopere egere videretur.

SOCRATIS HISTORIAE

Imperator verò, qui minus, quid esset illi in animo, præuiderat, hominem dimittit. Iste cubiculariorum Imperatoris operam & auxilium nactus, sua ipsius ciuitate derelicta, per dolum ad Episcopatû Antiochiæ subrepsit: moliturque vt Aëtium in ecclesiam denuò reducat: contenditq; vt cõcilio episcoporum conuocato, illum ad diaconatus gradum restituat. Verùm istud propterea neutiquam cõfici poterat, quod odium contra Aëtium conceptum, plus ad illum repellendum, quàm studium Eudoxii ad restituendum ualere: sed de iis rebus non opus est pluribus. Ex illis, qui erant Arimini congregati, episcopi quidem orientis causâ Athanasii silentio prætermisâ, dixerunt se aliis de causis conuenisse. Quorum opere ac studio Ursacius & Valens (qui initio Arii dogma propugnauerant, postea tamé ob libellum, quem Episcopo Romano obtulerant, fidei consubstantialis, sicut ante dixi, assentiebantur) magno fuere adiumento. Nam isti duo ad nutum eorum qui plus ualebant, se semper accommodabant. His etiam uenere subsidio, Germanius, Auxentius, Demophilus, & Caius. In conuentu igitur, ubi episcoporum qui aderant, alius aliud statuendum censeret, Ursacius & Valens omnia, quæ erant olim de fide tradita, dixerunt irrita debere esse, & nouam fidei formulam, quam episcopi Sirmij coacti paulo ante ediderant, approbari. Quæ cum dixissent, schedam, quam habebant in manibus, legendam curauere. Aliã autem fidei formulam, quam Sirmii antea conscripserant, ibiq; uti supra commemorauimus, superprefferant, tum Arimini in medium protulerunt. Quæ etiam erat ex Latino sermone in Græcum conuersa. His ferè uerbis explicata fuit. Fides ista catholica coram domino nostro Constantio, Flauio Eusebio, & Hypatio Coss. Sirmii ad undecimum Calend. Iunias edita fuit.

Credimus in vnum solum, & uerum Deum, patrem omnipotentem, conditorem & opificem omnium. Et in vnum, unigenitum filium Dei, qui fuit ante secula, ante omne principium, & ante omne tempus, quod menti percipi potest, & ante omnem notionem comprehensibilem à Deo patre sine passione vlla genitus: per quem tum secula condita, tum omnia facta sunt. Unigenitum solum ex solo patre genitum, Deum de Deo, similem patri, qui illum genuit, secundum scriptu-

scripturas. Cuius generationem nemo nouit, nisi solus pater, qui genuit illum. Hunc scimus unigenitum eius filium nutu paterno de caelis ad delendum peccatum descendisse: natum esse ex Maria virgine, versatum cum discipulis, paterna voluntate omnem œconomiam expleuisse: Crucifixum, passum, mortuum: descendisse ad inferos, omnia illic dispensasse: quem inferorum Ianitores intuentes cohorrerunt: tertia die resurrexisse: iterum cum discipulis versatum: & quadraginta diebus expletis, ascendisse ad caelos, sedere ad dexteram patris: & venturum in nouissimo die cum gloria paterna, ut reddat unicuique iuxta opera sua. Et in spiritum sanctum, quem ipse unigenitus Dei filius, Iesus Christus promisit se missurum generi humano, paraclitum, sicut scriptum est: Vado ad patrem meum, & orabo patrem meum, & alium paraclitum mittet vobis, spiritum veritatis. Ille à me sumet, & docebit & suggeret vobis omnia. Nomen substantiæ, quoniam à patribus simpliciter positum, à populo autem ignoratum, offensionem propterea multis concitat, quod scripturis minime sit comprehensum, visum est ipsum tollere, & omnino nullam mentionem huius verbi, substantia, cum de Deo loquimur de reliquo fieri, quia literæ sacræ omnino substantiæ, vel filii, vel spiritus sancti nequiquam meminerint. Filium tamen patri per omnia similem dicimus, quippe cum sacra scripturæ illud asserant, doceantque. Istis perlectis illi, quibus parum videbantur arridere, consurgentes, dixerunt: nos minime huc propterea cõuenimus, quod essemus fidè destituti (nam eam integram seruamus, quam ab initio accepimus) sed ut si quid noui quisquam de ea moliretur, ei obfisteremus. Quod si igitur ista, quæ prælecta sunt, non ad res nouandas omnino spectent, vos iam errori Ariano eodem modo, quo vetus ecclesiæ canon alios errores, tamquam blasphemia refertos reiecerit, anathema denuntiate. Quod autem Arii dogma tam plenum blasphemiae, tumultus, & turbas in ecclesia ad hoc vsque tempus excitarit, uniuerso orbi terrarum palam est. Quod quidem propositum cum ab Ursacio, Valente, Germanio, Auxentio, Demophilo & Caio non reciperetur, ecclesiæ concordiam plane dirimit. Nã isti illis, quæ in Concilio Arimini habito, perlecta erant, adhæserunt: alij fidem concilii Nicæni de integro

SOCRATIS HISTORIAE

fatam fecere, irrisereq; fidei formulam in illis, quæ erât perlecta, comprehensam, & maximè Athanasius: qua quidè inductus, literas ad suos scripsit, his ferè verbis.

Quid, quæso desiderabatur ecclesiæ catholicæ ad pietatis doctrinam, vt iam de fide quærât, & consules, qui in hoc præsentî tempore fuerint, verbis, quæ de fide scilicet ipsi profuerint, nominatim præfigant? Nam Ursacius, Valens, Germanius fecerunt, quod nunquam vel factum, vel auditum apud Christianos fuit. Etenim vbi ea scripserant, quæ ipsi credenda putauère, consules, mensem, diem denique, præscripserunt, vt omnibus prudentibus viris constaret, eorum fidem non ante regnû Constantii initium habuisse. Quinetiam omnes illi ad propriam hæresim respicientes, sententiam suam scriptis mandarunt. Porrò autem cum de domino scribere præ se ferrent, alium quidem suum dominû nominauère, nempe Constantium. Ille enim fenestram illis ad impietatem aperuerat. Atque dum filium Dei æternum denegabant (adeo namq; illi hostes Christi erant ad nequitiam proiecti) imperatorem æternû dixerûnt. Sed fortassis ex sanctis prophetis qui tempora, quibus vixerint, tradunt, ansam ad consules notandos arripuere. Verùm si istud audeant affirmare, suam ipsorum valde produnt inscitiam. Nam quam in sanctorum prophetiis, temporum facta est mentio, vt in Esaia & Osea, qui in diebus Ozia & Ioathan, & Achaz & Ezechia fuerunt, vt in Hieremia, qui vixit in diebus Iosia, vt in Ezechielis & Danielis, qui regnante Cyro, & Dario, floruerunt, vt in aliorum denique prophetiis, qui aliis temporibus prophetarunt, non tamen illi primum fundamenta iecere pietatis & religionis diuinæ. Nam ante illorum tempora, & semper & ante mûdi fabricationem fuit, quam quidem Deus per Christum nobis preparauit. Atque tempora, quibus illorum fides inchoata fuerit (ante illaque tempora fuère illi ipsi fideles) minimè designarunt: sed tempora erant illa quidem promissionis per illos prænunciata. Ac promissio quidem, incarnationem seruatoris nostri potissimum attigit: quod autem ei erat adiunctum, ea, quæ cum Iudæis, cum gentibus obuenirent, perspicuè comonstrauit. Quinetiam in temporibus illis notatis, fides quidem vti supra dixi, non habuit originem, sed ipsi propheta:

pheta: in quibus quidem cum viuerent, istas res vaticinati sunt. At isti nostri sapientes, cum nec res gestas literis produnt, nec futura prædicunt, sed scribunt, *Edita est fides Catholica*, statim attextunt & Coss. & mensẽ, & diem. Quem admodum sancti viri, tempora cum rerum gestarum, tum sui ipsorum ministerij perscribunt, sic isti tempus, quo cœpta sit ipsorum fides annotant. Atque vtinam certè suam ipsorum fidem solum scriptis mādassent: iam verò fidei initium faciunt, & nōn quasi ante extiterit, de ea disputare aggrediuntur. Non enim scribunt: sic credimus, sed hoc modo, *Edita est fides Catholica*. Itaque audax instituti huius susceptionio illorum inscitiam arguit manifesto. Atque recens illius conscriptæ formulę instituta ratio, Ariani hæresin plane æquat. Sic namque scriptis docuerunt, tum cœperunt ipsi credere, deinceps illorum fidem annunciare constituunt: non aliter, atq; apud Lucam euangelistam est: editum est edictum de censu. Istud edictum ante quidem non erat, sed ab illis diebus cœpit esse. & ab eo, qui illud scripserat, editum fuit. Ita, cum isti scribunt, edita est iam fides, ostendunt errorem suum nuper excogitatum esse, & antea non extitisse. Quod si verbum, *CATHOLICA*, addant, in impiam Catharyum peruersitatem imprudentes ruunt: vt illorum more ipsi etiam dicant: nobis reuelata est fides Christiana, & à nobis incepta. Et vt illi Maximillam, & Montanum, sic isti pro Christo Constantium dominum nuncupant. Quod si illorum temporibus, atque illis Coss. Fides habuerit initium, quid de patribus, & beatis Martyribus fiet? quid de illis, quos isti ipsi in fide instituerant, & ante istos Coss. mortui sunt? Qua ratione illos à mortuis excitabunt, vt quæ tum illos docuissent penitus ex illorum animis euellant, & quæ iam excogitarint, scripserintq; inferant. Adeo sunt insulsi, vt simulatas causas solum confingere norint, quæ vt ineptæ sunt & improbabilis, ita facillè cogui & refelli poterunt. Iestas res Athanasij epistola missa ad suos familiares complexa est: quam quidem studiosi pro arbitrato possunt peruestigare, eaque quæ sunt in illa ipsa acutè & grauiter disputata penitus cognoscere. Nos enim partem duntaxat eiusdem hoc loco posuimus, quo breues esse possemus. Est porrò intelligendum

Luc. 2. 6a

SOCRATIS HISTORIAE

Valentem, Vrsacium, Auxetium, Germanium, Caium, Demophilum, à concilio propterea abdicatos fuisse, quod recusabant, quo minus opinioni Arianæ indiceretur anathema. Ob quam causam, cum isti suam abdicationem iniquo ferrent animo, ad imperatorem propere contendere coeperunt, & fidei formulam in concilio perlectam ad eum deferre. Concilium sua decreta Imperatori per epistolam exponit, ex Latino sermone in Græcum conuersam: cuius hæc quidem est sententia.

*Concilij Arimini habiti ad Imperatorem
Epistola.*

Quoniam tum mādatur Dei, tum tuæ pietatis edictum, ita postulat, idcirco ea, quæ olim de fide fuere decreta, nostris suffragiis stabilienda iudicamus. Nam cuncti Episcopi ex omnibus ciuitatibus ad occidentem sitis Arimini in vnum conuenimus, vt & fides ecclesiæ catholicæ fieret illustrior, & illius aduersarij perspicuè deprehenderentur. Postquam igitur diu deliberatum est, placuit, eam fidem, quæ ex antiquis ducta temporibus, hætenus permanfit, quæq; à prophetis, ab euangelistis, ab Apostolis denique per gratiam domini nostri Iesu Christi, tui imperii defensoris, conseruatorisq; valetudinis tuæ, prædicata est, firmè retinere, retentamq; perpetuo conseruare. Absurdum enim, imo nefas cerè videbatur, quicquam commutare in illis, quæ rectè vereq; definita essent, quæq; fuissent ab omnibus in concilio Nicæno, tui patris Constantini Imperatoris illustrissimi subsidio accuratè exquisita excussa; : quorum doctrina & sententia per omnium hominum aures mentesq; peruasisset, palamq; esset prædicata. Cuius vnus vi Arii hæresis expugnata est, prorsusq; extincta. Cuius etiam adiumento, non hæc solum, sed aliæ quoque hæreses sunt extirpatæ. Cui profectò aliquid adijcere tutum non est, & ab ea quicquam detrahere periculosum. Quod si alterutrum istorum eueniat, erit tanta aduersariis impunitas proposita, vt quod libeat, licenter exequantur. Itaq; Vrsacius & Valens, quoniam iam pridem animos suos Ariano dogmate implicauerant, & nostra erant propterea communionem segregati, non modò illos, vt eiusdem communionis denuò fierent participes,

, cipes, poenituit delictorum, quæ se admisisse sua ipsorum con-
 , scientia planè arguebat, verum etiam vt ipsorum scripta te-
 , stantur, veniam obnixè postulauere. Quibus de causis om-
 , nia eis crimina remissa, condonataque fuerunt. Ista quidem
 , eo tempore gerebantur, quo concilium Mediolani habitum
 , est, præsentibus ecclesiæ Romanæ presbyteris. Cum igitur
 , intelligamus Constantinum, principem omnium posteriorum
 , memoria post mortem celebrandum, diligenter elaborasse,
 , vt fides illa Nicææ literis prodita, accuratissimè perquisita
 , explorataque esset, absurdum planè videretur, eo iam post ac-
 , ceptum baptismum vita defuncto, & ad tranquillitatem sibi
 , debitam profecto, aliquid in ea nouare, & tot sanctos con-
 , fessores, & martyres, qui huius doctrinæ authores inuento-
 , resque fuerunt, qui que, vt vetus ecclesiæ catholicæ institutum
 , poscebat, omnino senserunt, inque eo persisterunt perpetuo,
 , prorsus contemnerent. Quorum fidem ad tui imperij tempo-
 , ra Deus per Dominum nostrum Iesum Christum perduxit:
 , cuius auxilio sic tuum creuit Imperium, vt vniuersa nostri
 , orbis gubernacula teneas. At contra miserabiles illi & ani-
 , mo deplorato præditi, nefario impetu incitati, se impiæ do-
 , ctrinæ præcones denuntiare, & totum veritatis institutum
 , euertere studuerunt. Nam vt primum concilium ex tuo edi-
 , cto in vnum coiuerat, ij suæ fraudis inuolucrum aperuerunt:
 , & simul atque Germanium, Auxentium, & Caium, qui se-
 , ditionem & discordiam in ecclesiam induxissent, pari ab ec-
 , clesia doctrinæ dissensione irretitos animaduertebat, tenta-
 , uerunt per dolum & tumultum aliquid noui decidere.
 , Quorum doctrina, quanquam vna erat, tamen omnem blas-
 , phemiarum acervum longè superauit. Verum vbi intelle-
 , xere eos neque eiusdem opinionis esse, neque in perditis ip-
 , sorum conatibus cum illis conspirare, ad nostrum concess-
 , sum se transtulerunt, perinde ac si iam contrarium dogma
 , scriptis mandare in animo haberet. At non longo tempore
 , post, eorum mentes sunt facile patefactæ. Quocirca vt sta-
 , tus ecclesiæ non eiusmodi iactaretur fluctibus, & omnia tur-
 , ba ac tumultu volutata miscerentur, per commodum vide-
 , batur, vt tum vetera decreta, firma stabiliaque conseruarent,
 , tum isti à nostra communione excluderentur. Atque ob
 , hanc causam legatos ad tuam humanitatem cum literis mi-
 ,

SOCRATIS HISTORIAE

fimus, qui te doceant mentem & sententiam concilij: qui-
 bus mandatum dedimus, vt in primis authoritate testimo-
 nioq; legū olim rectè sancitarū veritatē confirmarent, atq;
 adeo tuæ significarent æquitati, non vt Vrsacius, & Valens,
 dixerint, pacem futuram esse, si instituta ritè & legitimè fa-
 cta euertantur (qui enim fieri potest, vt pacis authores sint,
 hi, qui pacis vincula ruperint.) Sed dissidium & seditio-
 nem inde cum in aliis ciuitatibus, tum in ipsa ecclesia Ro-
 mana excitatam fore. Quamobrem tuam clementiam obte-
 stamur, vt benignis auribus, & vultu placido nostram lega-
 tionem excipias, neque permittas quicquam nouari ad eo-
 rum contumeliam, qui vita excefferint, sed nobis facias po-
 testatem in his, quæ sunt à maioribus (quos quidem inge-
 niosè & prudenter, spiritu sancto illis opem ferente, omnia
 transgisse constat) decreta sancitaque firmè perseuerandi.
 Nam ea, quæ ab istis nouata sunt, in animis fidelium incre-
 dulitatem inserunt: in infidelium autem crudelitatem. Ob-
 secramus etiam, vt episcopis qui in exteris regionibus vi-
 tam degunt, quiq; & ætatis ingrauescentis molestia, & pau-
 pertatis onere grauius affligantur, tuo mandato copia fiat
 domum tuto reuertendi, quo ecclesiæ episcopis suis ab ipsis
 disunctis minimè destitutæ maneant. Porro autem istud
 præter cætera flagitamus, ne quid veteribus decretis vel de-
 trahatur, vel adijciatur omnino, sed omnia, quæ patris tui pi-
 etate, vsque ad hoc tempus obseruata fuerunt, rata firmaq;
 permaneant: neque de cætero nobis quicquam de iis rebus,
 facessas molestiæ, aut à nostris ipsorum ecclesiis nos abesse
 sinas, sed episcopi versentur cum suis ipsorum gregibus, vti
 precibus & Deo sanctè colendo tranquillis animis vacent,
 orentque sedulo pro tua salute, regno, & pace: quam Deus
 tibi benignus sempiternam largiatur. Legati nostri cū sub-
 scriptiones, tum nomina episcoporum ad te deferunt: qui
 etiam sacrarum literarum testimoniis tuam benignitatē, ea
 quæ ad decreta pertinent satis accuratè docere possint.

¶ Ista à Concilio conscripta fuere & per
 Episcopos missa.

Verum Vrsacius & Valens, qui illorum aduentum præ-
 uerterant, concilio apud Imperatorē obrectare, & fidei for-
 mulam, quam illi secum adduxerant, ostendere. Imperator
verò

verò, quoniam eius animus ante Ariana opinione fuerat occupatus, contra concilium ira exardescere, Vrsacium, & Valentem permagno in honore habere cœpit. Quapropter episcopi à concilio missi, diu quidem apud illum commorati, nullum responsum auferre poterant. Tandem per alios, qui aderant, ad concilium scripsit Imperator ad hunc modum.

Epistola Constantij ad Concilium.

Constantius victor, & triumphator, Augustus, omnibus Episcopis, qui sunt Arimini coacti, S.

Quamquam vestræ sanctitati minimè obscurum est, nos maximam curam diuinæ & venerandę religionis Christi semper habuisse, tamen viginti Episcopos, quos vestra prudentia ad legationem vestram obeundam misistis, hoc tempore ad nostrum conspectum admittendi ocium non erat. Nam expeditio, quam contra Barbaros in præsentia suscipimus, nos districtos tenet. Et par est, uti nostis, ut ei, qui sit sacrosanctę religionis negocia tractaturus, animus ab omni cura & perturbatione liber sit. Proinde episcopis mandauimus, ut Adrianopoli nostrum reditum expectent, uti cum ea, quæ ad Remp. pertinent, ritè procurata fuerint, illa, quæ deinceps sint nobis proposituri, diligenter audire, expendereque possimus. Vestræ autem grauitati interea ne molestum sit eorum reuersione expectare, ut cum redierint, nostraq; retulerint ad vos responsa, illa, quæ sunt ex vsu ecclesię catholicę futura, possitis ad exitum perducere. Has literas ubi episcopi acceperant, hoc modo ad Imperatorem rescripsere. Tuę clementię literas accepimus, Imperator sanctissime, ex quibus didicimus tibi propter necessaria Reip. negocia, eo tempore non satis suppetiuisse ocij, legatos nostros in conspectum tuum admittendi: nobisq; in mandatis dare, ut illorū reditum vsq; eo expectemus, quoad tua prudentia intellexerit, ea quæ sunt à nobis cōuenienter maiorū nostrorū institutis decisa decretaq;. Cæterū iā per hæc literas cōfitemur, tibiq; cōfirmamus, nos à nostro proposito & sentetia nequaquā discessuros. Legatis etiā nostris idē imperauimus. Quamobrē rogamus te, ut placido vultu, literas hæc

SOCRATIS HISTORIAE

hæc à nostra modestia ad te perscriptas legendas cures :
 quin etiam ea, quæ nostris legatis obeunda imposuimus, æ-
 qui boniq; consulas. Illud præterea tua benignitas iuxta no-
 bis cum intelligit, quàm tristis & acerba res sit, tot ecclesias
 in tuis istis beatissimis temporibus episcopis suis destitu-
 tas esse. Et propterea tuam clementiam iterum atq; iterum
 obtestamur, Imperator Augustissime, ut ante hyemis aspe-
 ritatem, modò tuæ pietati ita visum fuerit, nobis ad nostras
 ecclesias reuertendi facias potestatem, quo possumus Deo
 patri omnipotenti, & Domino ac seruatori nostro Christo,
 filio eius vnigenito, pro tuo regno consuetas preces cū po-
 pulo fundere, sicut & ante semper fecimus, & adhuc facere
 non desistimus. Ista ubi scripsissent, & paululum temporis
 essent commorati, cum Imperator illis respondere dedigna-
 retur, singuli ad suas ipsorum ciuitates reuerterunt: Impera-
 tor verò quoniã iam antea in animo habebat Arianam o-
 pinionem per singulas ecclesias disseminare, & toto animo
 connitebatur, ut illa passim dominaretur, episcoporum re-
 uersionem tanquam ansam ad hoc facinus obeundum ar-
 ripuit, dixitque se ab illis propterea penitus contemptum,
 quod contra eius voluntatem concilium dimiserant. Quo-
 circa Vrsacio potestatem permisit, liberè contra ecclesias o-
 mnia pro arbitratu admittendi: præcepitq; ut fidei formula
 quæ in concilio Ariminensi perlegebatur, ad ecclesias Ita-
 liæ mitteretur, & illi qui ei subscribere nollent, expelleren-
 tur ab ecclesiis, aliiq; in eorum loca sufficerentur. Princi-
 pio igitur Liberius Episcopus Romanus, simul ac se illi fi-
 dei assentiri denegauerat, ab Vrsacio in exilium eiectus est,
 & Felix ecclesiæ Romanæ diaconus Arianæque sectæ addi-
 ctus, per vim & violentiam ab eodem Vrsacio ad eum dig-
 nitatis gradum delectus. Proinde omnes partes versus occi-
 dentem, propter nouas res, quæ ibi gerebantur, permagna
 perturbatione redundarunt, dum alij vi exturbati erant mis-
 sique in exilium: alii in eorum loca surrogati. Atque ista
 quidem edictorum imperatoris vi, quæ in partes occidentis
 miserat, confecta sunt. Liberius autem non multo post ab
 exilio reuocatus, sedem episcopatus propterea recuperauit,
 quod populus Romanus, seditione conflata, Felicem eccle-
 sia illa eiecerat, imperatorque ipse etiam inuito animo illis
consen-

consenserat. Vrsacius Italia relicta, iter in partes orientis cepit, & Nicam urbem Thraciæ contendit. Ac longo tempore ibi commoratus, aliud concilium in ea vrbe conuocat: fideiq; formulam, quæ Arimini prælecta erat, in Græcum sermonem, sicuti ante scripsimus, conuersam, cœpit ratam facere, publicare, tanquam ex concilio generali editam præconiis celebrare, & fidem Nicæ stabilitam appellare, eo plane animo, vt homines imperitos ac simplices nominis similitudine in errorem raperet. Nam illi eam putabant fidem fuisse, quæ Nicæ vrbis Bythinæ erat olim confirmata. Verùm istud commentum illis non magno adiumento fuit. Nam non longo post tempore patefactum est, illiq; ipsi ludibrio habiti. Sed de rebus in partibus occidentis gestis hæcenus disseruimus.

De Macedonij seuitia, et tumultibus ab eo concitatis.

CAP. XXX.

VEniamus iam ad eas res explicandas, quæ fuerunt eodẽ tempore in oriente confectæ, hincq; nostri sermonis capiamus exordium. Episcopi factionis Arianae editis imperatoris elati, multò audacius res moliri cœpere. Qua autem ratione concilium cogere aggressi sint, dicam equidem paulo post, vbi illa, quæ sunt ante concilium ab illis factitata, à me percursa fuerint. Acacius & Patrophilus, simul atque Maximum episcopum Hierosolomitano exturbarant, Cyrillum in eius locum substituerunt. Macedonius autem prouincias & vrbes Constantinopoli finitimas, ministris sui instituti contra ecclesias suffectis, prorsus euertere conatus est. Nam ecclesiæ Cyzicensis Eleusium creauit episcopum: Nicomedensis Marathonium: qui antea diaconus sub ipso Macedonio constitutus, multum operæ ac studij in rebus ad viroꝝ & mulierum monasteria spectantibus, sedulo procurandis collocauerat. Cæterum quo pacto Macedonius prouincias & vrbes Constantinopoli vicinas euertere studuerit, iam dicemus. Iste, vt supra dixi, cum episcopatũ acquisiuisset, eos, qui ipsius opinionẽ sequi non in animum inducerent, infinitis ferè affectit incommodis. Et non solum eos, qui in concilio ab eo dissentire existimabatur, expulit, verùm etiam Nouatianos (hos naq; fidem

*Vide So-
zo de eo-
dem.*